

BDSM

BDSM é a denominación usualmente empregada para designar unha serie de prácticas e afeccións sexuais relacionadas entre si e vinculadas ao que se denomina sexualidade extrema ou non-convencional. O termo emprégase a miúdo, de forma equivocada, como sinónimo de sadomasoquismo. En realidade, é un acrónimo que engloba prácticas de sexualidade non convencional, e que dá nome ao que hoxe en día é considerado como unha subcultura específica. Actualmente, e independentemente da súa xénese, o acrónimo enténdese formado polas iniciais dalgunhas de ditas prácticas:

- Bondage: **B**
- Disciplina: **D**
- Dominación e Submisión: **DS**
- Sadomasoquismo: **SM**

O collar D/s: símbolo de submisión e entrega na subcultura BDSM.

Xeneralidades

A todo o anterior habería que engadir moitas prácticas fetichistas, entre elas o fetichismo dos tacóns, da roupa de coiro e outros, xunto cos xogos de rol nos que cada parte asume un dos papeis, como os de *mestre/a-alumna/o*, *doutor-paciente*, *aia-bebé*, xogos de *adestramento* de mascota e outros.

Todas as actividades enmarcadas no BDSM teñen un elemento común: os participantes constrúen de forma voluntaria e partindo dunha situación de consenso, relacións con marcado traspaso de poderes, Erotic Power Exchange (*EPE* ou *Intercambio Erótico de Poder*) onde unha parte exerce o rol dominante ou activo, e outra parte o submiso ou pasivo.

Algunhas das prácticas que engloba o termo, como a humillación erótica, o dor, a submisión e outras, non poderían entenderse á marxe da súa implicación cunha específica forma de pracer mutuo, sen a cal as citadas prácticas asociaríanse con sensacións desagradables. Durante unha sesión (o tempo en que se practica ese intercambio de poder) os participantes acordan determinadas regras para garantir que as prácticas realízanse nun contorno de consenso e libre vontade.

Historia

O termo BDSM aparece por primeira vez en abril de 1991, en torno ao foro de noticias por Internet denominado alt.sex, como a xustaposición de dúas abreviaturas contrapostas, BD (bondage e Dominación) e SM (Sadomasoquismo), que en realidade se crearon, precisamente, para distinguir do sadomasoquismo (que *gozaba* dunha coñecida mala imágen) ás "outras" afeccións. Paradoxalmente, é desde o momento en que se trata de unificar ambas as correntes, cando a subcultura que as engloba comeza un desenvolvemento vertixinoso. Dado que BDSM é unha palabra que abarca termos moi dispares, non é fácil dotala dunha historia máis aló do comezo do seu uso como acrónimo, á marxe do que corresponda a cada un dos seus compoñentes.

Como elemento globalizador, o BDSM ten escasas décadas de vida e comeza cando diversas asociacións de activistas homosexuais S/M dos EUA e Inglaterra tratan de crear un mesmo espazo subcultural para actividades ata ese momento ben distintas, como a Dominación, o Bondage, o Fetichismo ou o Sadomasoquismo. É a época da *Old Guard*, mediados dos 70, e o seu libro de cabeceira é *Leatherman's Handbook*. Durante este período, o movemento conserva a súa vinculación co mundo homosexual masculino, sen abrirse aos espazos hetero ou de homosexualidade feminina e rexeitando a idea de admitir a activistas switch (é dicir, quen se confesaban cómodos en ambos os roles) entre as súas filas. Tamén rexeitaban frontalmente a admisión de quen queira que considerasen as relacións B/D e S/M como só *xogo*.^[1]

Non é ata principios dos 80 cando o movemento BDSM comeza a englobar tamén á cultura heterosexual e lésbica, sendo promotores dese substancial cambio grupos como *Samois* (organización lésbica americana) e outros.^[2]

A principios dos 90, comeza o que hoxe coñecemos como o período da *New Guard* (Garda novo ou nova), que se caracteriza pola decidida apertura ó mundo heterosexual e da homosexualidade feminina, a aceptación do fenómeno switch, a inclusión de elementos de sensibilidade interior (dominación psicolóxica, relacións D/S sen inclusión de trazos sadomasoquistas etc.), a aceptación de quen practicaban o só *xogo*, e a participación activa da muller heterosexual no asociacionismo BDSM.^[3]

Robert Bienvenu, reputado coñecedor da temática e catedrático de socioloxía na universidade de Indiana, nos Estados Unidos, expón unha visión alternativa da historia do BDSM, que el asenta sobre tres alicerces: o fetichismo europeo de finais dos anos 20, o americano (desde 1934), e o *movemento do coiro* a partir dos anos 50.^[4]

Conceptos básicos

SSC e RACSA

A comunidade internacional vinculada ao BDSM, vén poñendo especial énfase en que as prácticas sexan SSC, é dicir ***Safe, Sane and Consensual*** (seguro, sensato e consensuado), termo acuñado en 1983 por David Stein. O seu ideólogo definiuno do seguinte modo:

As relacións BDSM deben seguir un modo ***seguro, sensato e consensuado*** respecto das súas prácticas:

- **seguras**, en canto ao coñecemento necesario sobre o seu desenvolvemento e sobre o material usado, así como sobre a prevención de riscos.
- **sensatas**, en canto á capacidade razoable de decisión por parte dos actores, non alterada por drogas ou bebidas e acorde coa experiencia de cada participante, sabendo diferenciar fantasía e realidade.
- **consensuadas**, en canto a que os participantes estean de acordo sobre a forma e intensidade coa que se realicen, e igualmente que dito acordo poida rescindir-se en calquera momento.^[5]

Con todo, o que no seu inicio foi unha definición creada para deslindar o campo do sadomasoquismo consensuado do dos malos tratos (sobre o que a sociedade americana mantiña unha severa prevención), foi desenvolvendo nalgúns pequenos grupos modelos de intransixencia moi afastados do propósito inicial e da metodoloxía dos seus creadores. Isto levou ao propio David Stein a distanciarse do abuso que algunhas persoas facían do seu slogan.^[6]

Desde os anos noventa xorde un novo concepto, o Rack, que reúne ao redor da súa definición un elevado número de activistas. *Rack* é o acrónimo de *Risk Aware Consensual Kink*, que vén sendo traducido na comunidade galegofalante como *risco asumido e consensuado para prácticas de sexualidade alternativa* (ou non convencional): *racsa*. O *racsa* pon o acento na responsabilidade propia dos participantes nunha actividade BDSM, responsabilidade informada e consensuada para avaliar e asumir os riscos de devandita actividade. Máis que unha diferenza semántica ou de concepto, os partidarios do *racsa* tratan de modernizar unha definición (a do SSC) que se concibiu fundamentalmente para trazar unha liña divisoria cos malos tratos ou a violencia de xénero, pero que os seus mesmos impulsores tiveron que recoñecer, unha e outra vez, que o seu propósito orixinal estaba sendo defraudado e prostituído polo uso intolerante, extremista e pouco intelixente por parte dalgúns grupos marxinais dentro da comunidade BDSM.^[7]

A maior parte dos activistas da escena adoptan actualmente a postura de sinalar a definición SSC como adecuada para comunicarse co mundo da sexualidade convencional ou vainilla, mentres que sosteñen que o termo *racsa* define con maior rigor e precisión as prácticas BDSM reais.^[8]

Palabra de seguridade

Dado que moitas das situacións durante unha sesión conteñen elementos de fantasía e/ou rol, e que nalgúns deles escenificábase a "protesta" do participante submiso, era necesario crear un sistema de comunicación que lle permitise a este deixar claro o momento en que a súa protesta era real e equivalía ao desexo de non continuar. E era preciso que o Dominante puidese percibir nitidamente este desexo e diferencialo da escenificación do "¡non, non máis!" que podía ser parte do xogo sexual pactado. A solución, foi a denominada *Palabra de Seguridade*. Pode ser unha palabra de rápida dicción e sonora (-stop-, -tango-), unha que sexa significativa para quen debe lembrala (por exemplo o nome dunha persoa familiar) etc.

A palabra-código (tamén así chamada) é usada pola parte submisa para indicar de forma rápida que o grao, as circunstancias ou a actividade que se está desenvolvendo, non é do seu gusto e que desexa parar. A ética do BDSM prefixa que en todo momento a parte dominante respectará esa manifestación e interromperá a actividade.

A primeira mención constatable do concepto rexístrase a finais de 1992 e refírese a unhas precisións fonéticas aparecidas no círculo activistas alemáns *S/M-Szene* :

A palabra de seguridade non debe conter sons foneticamente tenues, para evitar a súa mala audición con música ambiental. Tampouco debe conter a vogal "i", xa que esta é difícil de entender se a voz está tomada. ^[9]

A palabra de seguridade é o medio a utilizar en casos de verdadeira urxencia, cando xorde a necesidade de ir ao baño, recórdase que se deixou a billa da bañeira aberto, a outra parte está deslizando unha pluma de ganso polas plantas dos pés da persoa submisa, sen saber que esta ten insoportables cóxegas nesa zona, ou cando se quere interromper a sesión por outras razóns.

O seu uso é xeralmente indiscutido, especialmente nos comezos dunha relación, pero contén tamén algún risco, como deixa claro *Datenschlag*:

Abandonarse demasiado á palabra-código, pode ás veces prexudicar a seguridade. No caso de xogos emocionalmente profundos, pode atoparse a parte sometida demasiado abstraída e inmersa nas súas emocións como para usala.

Dentro da comunidade BDSM, existen outras formas minoritarias de contemplar o emprego da palabra de seguridade, especialmente para os practicantes do *metaconsenso*. Para eles, a parte pasiva ou submisa cede voluntariamente e previo **consenso**, a completa responsabilidade sobre o desenvolvemento da sesión á parte activa ou dominante. Neses casos é a parte activa a que decide se interromper ou non a sesión, o que presupón (ademais do previo consenso) un elevado grao de confianza e coñecemento entre ambas as partes. Para rematar, os activistas da *Old Guard* rexeitan o uso da palabra de seguridade, por entender que é un límite non desexado na entrega. ^[10]

Roles

No BDSM identifícanse dous roles: dominante (tamén usado o termo *top*, ou *activo*) e submiso (tamén *bottom* ou *pasivo*). O dominante é o que goza destas prácticas mantendo a iniciativa e o control da acción, mentres que a parte submisa obtén pracer ao entregarse en mans do dominante, para que sexa este quen lle dirixa.

Ademais, algunhas persoas gustan de exercer ambos os roles, dependendo do momento ou da persoa coa que actúe. Nese caso fálase dun activista switch, termo inglés co que se designa aquilo capaz de conmutar ou investir unha acción ou un fenómeno.

Consenso

Consensuar - Consensualmente : Refírese á voluntariedade e mutuo acordo en relacións BDSM.

O consenso que se establece en todas as relacións BDSM, é precisamente o que lle dota dun contido específico, distanciándoo de calquera situación de violencia non-pactada, como os malos tratos, a violencia de xénero etc. Do mesmo xeito que o consenso sexual permite distinguir con claridade cando dúas persoas están facendo o amor e cando, ao faltar este, prodúcese unha violación, de igual xeito comparar unha sesión BDSM (a pesar da aparencia de violencia verbal ou física) cunha situación de malos tratos, sería como pretender comparar a noite de amor dunha parella coa infamia dunha violación.

Esta forma de consenso pode revestir múltiples formas. Por exemplo, mediante a escenificación dunha *negociación* previa á sesión, na que se establece o como, o cando e o grao das actividades a realizar, a palabra de seguridade a empregar etc. Pero tamén pode adoptar a forma de acordo menos elaborado, cando existe ampla confianza por ambas as partes. En todo caso, sempre a súa existencia é básica para que a actividade a desenvolver estea encadrada no que se denomina BDSM. Tamén existen fórmulas de consenso global, especialmente en parellas que se coñecen ou se relacionan habitualmente. Nestes casos, non sempre se dá unha *negociación* previa antes de cada sesión, senón que a miúdo establécense pactos máis abertos e a máis longo prazo.

Metaconsenso

O metaconsenso é unha forma evolucionada de consenso, propia dalgunhas relacións BDSM moi avanzadas no mutuo coñecemento e onde se producen situacións de profunda confianza entre a parte submisa e o seu dominante, ademais de supor unha ampla experiencia por parte desta última.

En devanditas relacións, a parte submisa manifesta explicitamente que non desexa asumir a responsabilidade de interromper a sesión no caso de sentir que esta supera os seus límites ou a súa capacidade, senón que desexa que sexa a parte dominante quen tome esa responsabilidade e decida en todo momento respecto diso. Isto implica, por exemplo, que a parte submisa asume de forma responsable, consensual e sensata, o seu desexo de que, en caso de rogar dar por finalizada unha actividade concreta (ou a sesión no seu conxunto), sexa a dominante quen decida aceptar ou non esa petición. O *metaconsenso* practicábase de forma moi xeneralizada nos inicios históricos do BDSM, a época denominada da *Old Guard*, aínda que era máis coñecido nos círculos anglosaxóns coa denominación, algo confusa, de *non-consenso consensual* (consensual non-consensuality).^[11]

Por mor de popularizarse na comunidade o concepto SSC, o metaconsenso pasou a estar máis en desuso e non volveu vivir un relativo relanzamento ata a década dos 90, aínda que a súa práctica continua sendo minoritaria na comunidade BDSM. Ofrece a "*vantaxe*", para a parte submisa, de non ter que *preocuparse* polo desenvolvemento da sesión, xa que será a mesma dominante o que a interrompa, se cre que está sendo demasiado intensa, sen necesidade de esperar que aquela o manifeste. Isto é especialmente importante nos casos onde a parte submisa se atopa nun estado próximo ao éxtase, o chamado *sub-space* que pode sobrevir durante unha sesión. A pesar diso, moitas das persoas incorporadas ao BDSM tras o período da *Old Guard*, opinan que o metaconsenso é unha práctica que arrostra importantes riscos e considéranas, xa que logo, nos límites da comunidade.

Diversidade

Algo que sorprende ao estudar a evolución do BDSM é a súa diversidade. Aínda que historicamente as súas raíces xorden do movemento sadomasoquista de xénero homosexual, cando se desenvolve verdadeiramente como aglutinador, a partir de 1992, FairPlay agrupando unha ampla diversidade de prácticas, afeccións e identidades sexuais, ata o punto de que esa mesma diversidade confírelle un dos seus aspectos máis sobresaíntes

Desfile **BDSM** en Colonia (Alemaña), 2006.

Actualmente, o BDSM aglutina como subcultura individuos estritamente heterosexuais, homosexuais de ambos os sexos e bisexuais, así como cristiáns practicantes e militantes, agnósticos e persoas relacionadas con outras relixións ou misticismos. En canto ás prácticas, van desde a muller que lle gusta usar zapatos de tacón de agulla como elemento fetichista, constituíndo isto a súa única achega non-convencional, ata o masoquista de alto grao que vincula dor e pracer ^[12]

Todos eles comparten unha certa estética e un elemento común: o consenso e a tolerancia adulta, baixo o lema «O teu gusto non é o meu, pero gústame que o poidas practicar». Soamente na periferia do BDSM pódense dar algúns casos de intransixencia, ao resto da sociedade ou a outros segmentos da comunidade, pero é algo escasamente habitual nunha cultura que se adoita distinguir pola tolerancia a formas de pensamento alternativas. ^[13]

Bondage

Artigo principal: Shibari.

O bondage é a práctica de encordamentos ou ataduras sobre o corpo humano, con fins estéticos ou sexuais. É un anglicismo (de *to bind*) que asume á súa vez a tradición do shibari, palabra xaponesa para a arte do encordamento. Pode levar a inmovilización da persoa pasiva, ou non. Así mesmo, pode incluír ou non a sujeción desta a un elemento fixo, a suspensión parcial ou total etc. As cordas adoitan ser de algodón, ou fibras artificiais, pero tamén poden ser de yute, palla de arroz, esparto, mestura etc. Tamén se entende de forma extensiva como bondage as inmovilizacións con esposas, panos, cadeas etc.

O bondage pode formar parte dunha relación máis ampla, ou practicarse de forma exclusiva. ^[14]

Disciplina

Véxase tamén: Flaxelación e Disciplina Inglesa.

Disciplina é un termo xenérico que describe as actividades de quen gustan, por activa ou por pasiva, da flaxelación erótica, tamén chamada *práctica de azoutes eróticos*. Consiste no uso da man para azoutar principalmente as nádegas da persoa pasiva (recibindo neste caso o nome específico de *spanking*) ou ben usando algún instrumento, nese caso esténdese a zona azoutada a pernas, seos, tórax etc., e fálase de flaxelación. Os instrumentos de azoute clásicos neste último tipo de práctica son os *floggers* ou *gatos de*

cola, a paleta, a canne ou vara fina e flexible de freixo ou similar, a fusta, a fustriga e o látigo, entre outros. E tamén unha infinidade de instrumentos deseñados en principio con outro propósito, como cepillos de roupa, zapatillas etc.

Dominación e submisión

Na escena BDSM defínese como relación D/s ou de dominación-submisión, a integrada por unha banda pasiva, que adopta o rol submiso, e unha parte activa, que fai o propio respecto do rol dominante. En todo caso concrétese ao redor dun modelo de Intercambio Erótico de Poder, (EPE), baseado no consenso.

Esta práctica, ao contrario que moitas outras que forman parte do BDSM, non se define cun termo anglosaxón, senón que se deriva do latín e así se coñece tamén nos países anglosaxóns (pola súa abreviatura D/s), á marxe de que estes usen frecuentemente o termo EPE. Algúns estudosos na materia pretenden ver niso unha proba máis das raíces mediterráneas deste tipo de relacións e o seu maior auxe en países do Mediterráneo, respecto dos países anglosaxóns, onde son máis estendidas as relacións S/M.

Na D/s empréganse as denominacións de submisa ou submiso, nun caso, e as de *Amo - Ama*, no outro. A denominación de *Dómina* ou *Mistress* (para dominantes femininos), adoita ser máis usada na chamada *dominación feminina profesional*, máis preto da prostitución especializada que das relacións D/s. Outras denominacións usuais aínda que non tan frecuentes, son *escravo/a*, *Señor/a*, *Titor/a* e *Master/Lady*. A miúdo désígnanse cunha inicial maiúscula as denominacións do dominante, e en minúscula as de submisas e submisos *BDSM: Teoría e Práctica*, 1996.

Este tipo de relacións con frecuencia asumen rituais altamente elaborados e con contidos simbólicos complexos, que enlazan aos seus practicantes dunha forma moito máis intensa que noutras actividades do BDSM. Á súa vez, unha parella D/s non desdénha o uso de ningunha das outras prácticas contidas no BDSM. Unha sesión durante un ritual D/s pode ser breve e improvisada, ou prolongarse durante horas, incluíndo bondage, disciplina, fetichismo, suspensións, sexo explícito, uso do binomio pracer-dor etc. Pero sempre como un medio máis de expresión da súa relación; por iso algúns a teñen como a forma máis extensiva, interdependiente e sofisticada dentro do BDSM^[12]

Bondage ou shibari, festa BDSM en Madrid, 2006.

flogger ou pequeno látigo de colas, empregado en rituais de flaxelación

Determinados símbolos propios de relacións D/s, como o collar de submisión e o anel, que na súa orixe se usaban como instrumento de mutuo recoñecemento social (do mesmo xeito que os xestos masónicos na loxa), estendéronse ao longo e ancho da escena BDSM, perdendo parte do seu carácter diferenciador no interior da propia escena e pasando a converterse pouco menos que en símbolos xenéricos do BDSM. Nalgúns casos transcenderon os límites da comunidade e forman parte hoxe en día dalgunhas das expresións populares de *moda vangardista*.^[15]

Sadomasoquismo

O sadomasoquismo é un termo xenérico que define relacións nas cales o binomio dor-pracer ten unha grande importancia como medio de materializar relacións de intercambio de poder. Denomínase sadismo, por outra banda, á práctica activa que realizan as persoas que senten un pracer sexual ao *castigar* a outra. Masoquismo, sería a práctica pasiva, a daquelas persoas que experimentan un pracer sexual ao sufrir determinada intensidade de dor.^[16] As investigacións de certo peso científico realizadas nas dúas últimas décadas, conducen a pensar que ambas as tendencias coexisten en maior ou menor grao en todo ser humano.^[17]

Fetichismo

O Fetichismo é o uso de símbolos ou fetiches aos que se lles asocia, por parte de quen o practica, un valor especial, máis aló do seu uso cotián ou do seu valor intrínseco. Pode ser unha figura relixiosa que leva no coche para protexerse dun accidente (fetichismo relixioso), unha peza á que se concede por quen a leva o poder de traer boa sorte (fetichismo socio-cultural) ou unhas medias enmarcando unhas pernas femininas, que espertan en quen as contempla unha forte motivación erótica (fetichismo sexual).

No marco do BDSM, os fetichismos que se relacionan son aqueles de contido sexual, e os máis comúns son os relacionados cos pés, as medias, as botas, os zapatos de tacón alto de agulla, a roupa interior, os uniformes, o pelo corporal -ou a ausencia do mesmo- etc. Existen xa que logo dous tipos de fetichismo no BDSM: o da persoa que gusta espertar motivacións sexuais, por exemplo levando altos tacóns de agulla, e o das persoas que senten atraídas pola exhibición do correspondente fetice.^[18]

Xogos de rol

O concepto de *xogo* é moi usual nunha parte importante da comunidade BDSM. Trátase de persoas que consideran as prácticas relacionadas coa súa afección como algo de contido, forma e fondo eminentemente lúdico-sexual, escénico. No vocabulario destes activistas, fálase de *xogo*, de *xogar*, e de xogos de rol, referíndose xeralmente a quen tomaren e representaren un papel dentro dunha escenografía formada por un par complementario: mestre-alumna, coidador-mascota, enfermeira-paciente, amo-escrava etc. Existen algúns que reciben unha denominación específica, como os xogos de idade ou Age play (os de Adulto/a ou Coidador/a e bebé, e outros). Un elemento esencial deste tipo de relación é o EPE (Erotic Power Exchange ou Intercambio Erótico de Poder)^[19]. Este tipo de fantasías escenifican na práctica unha situación non-igualitaria como elemento de xogo sexual, pero se enmarcan en relacións que, paradoxalmente, adoitan ser máis igualitarias (fora do xogo) que moitas outras do resto da sociedade.^[20]

Durante a sesión (ou máis ben, neste caso, durante o *xogo*) os practicantes actúan seguindo os modelos de *comportamento* supostos no personaxe que interpretan: se se trata dun rol coidador-mascota, aquel utilizará a linguaxe propia de quen fala cariñosamente (ou con enfado) coa súa *mascota*, mentres que quen se atribúe este último papel, imitará en parte os movementos, comportamentos e ata sons de devandita mascota. Ao finalizar a sesión, a parella recobra a súa relación *habitual*.

Moi diferente é a visión doutra parte da comunidade BDSM, respecto dos mesmos elementos. Neste caso, os participantes perciben igualmente que a relación ten amplos compoñentes de fantasía, pero rexeitan consideralo *exclusivamente* como un xogo escénico, senón que o dotan de elementos profundos e dun complexo simbolismo, que transcende o espazo-tempo dunha sesión, impregnando tamén outras facetas da vida da parella.^[21]

Tipos de relacións

EPE (cesión erótica de poder)

Erotic power exchange, abreviadamente EPE ou EPC para outros, significa no seo da comunidade BDSM "Intercambio erótico de poder ", e podemos traducilo como *actividades consensuadas de cesión erótica da vontade (ou do poder)*. É en realidade unha terminoloxía recente para o que sempre se definiu no noso país como relacións de Dominación - submisión , D/s, pero incorporando a nomenclatura actual inglesa. Dada a influencia cultural do ámbito anglosaxón, é probable que en anos vindeiros a definición de EPE, vaia desprazando gradualmente á de D/s. Ambas describen a mesma situación, como testemuña a E.P.E.I.C. (Erotic Power Exchange Information Center), unha das organizacións mundiais máis recoñecidas dentro do BDSM, que traballa en común coa *International Maledom/femsub Guild*, sociedade que ampara aos grupos BDSM con presenza en Internet:

EPC é toda relación entre adultos que de forma voluntaria incorporan os elementos de dominación (poder) nas súas relacións amorosas -e usualmente así mesmo nunha gran parte das súas vivencias diarias. E.P.C é máis coñecido como BDSM, S/M, D/s ou sadomasoquismo, pero todos eses termos son demasiado limitados, incorrectos e a miúdo confúndense con estereotipos e afeccións mentais, polo que preferimos a denominación E.P.C. Esta pode tomar calquera forma, dentro dunha relación. Desde os xogos de submisión amorosa nunha parella que fai o amor, ata as relacións totais 24/7 , 24 horas ao día, 7 días á semana^[22]

O perfil que adopta unha ou outra relación dependerá enteiramente das fantasías dos seus integrantes, dos pactos entre eles etc. En tanto sexan consensuadas, informadas, sensatas, presididas polo sentido común e voluntarias, a comunidade BDSM entenderaas como D/s, ou na terminoloxía anglosaxoa EPE, Erotic Power Exchange.

BDSM e sexo

A importancia do sexo (entendido como sexo directo) nas prácticas BDSM é variada. Coexisten na comunidade dous tipos de sensibilidades á cuestión. Por unha banda aqueles que opinan que o BDSM é algo que transcende o directamente sexual e non precisa do seu concurso, e por outro quen o consideran

unha parte non xa importante, senón insubstituíble da vivencia BDSM. Neste caso, pódese observar con claridade unha controversia norte-sur: dunha parte os países anglosaxóns, e as súas áreas de influencia, máis propensos á primeira concepción, e da outra os países e zonas do sur, máis afíns á segunda. ^[23]

Poliharmonia

A práctica sexual actual non pode xa ser explicada polas vellas teorías e aínda non a entendemos á luz das novas. Adiantándonos á historia, atopámonos a nós mesmos nun novo territorio.

June Singer. The Energies of Love

Polyarmonia (ou poliharmonia) é un concepto derivado e relacionado coa poliamoria, que se define como un estado onde coexisten máis dunha relación íntima e simultánea, co pleno consentimento e coñecemento de tódalas partes involucradas, salientando as esencias de honestidade e compromiso. Pero a diferenza desta última, a poliharmonia pon o acento no mantemento harmónico dunha relación constituída por unha persoa dominante, e dúas ou máis que desenvolven o rol submisio. ^[24]

Aínda que no BDSM este tipo de relacións non é infrecuente (especialmente en D/s e S/M), os seus integrantes adoitan atopar algunhas dificultades para a socialización no seo da comunidade. Non hai estudos coñecidos sobre o tema, polo que as opinións no sentido de que ditas dificultades responden a unha visión tradicionalista da parella por parte do colectivo, ou ben a que este reprocha aos dominantes poliharmónicos o que estes cacen con frecuencia en cotos alleos, non deixan de ser meras conxecturas.

24/7

Algunhas parellas dentro da comunidade BDSM non enmarcan a súa relación en base ás estruturas de poder configuradas no chamado Intercambio Erótico de Poder. A forma máis extrema deste tipo de relación sería a denominada 24/7, onde a parella (xeralmente nos roles amo/a-submisa/o) estende a escenificación da súa vivencia ata a totalidade do tempo dispoñible, é dicir, coma se *vivisen* permanentemente (24 horas ao día, sete días á semana) na situación escenificada. Nestes casos séguese falando de roles, pero se evita coidadosamente antepor a palabra *xogo*. Ao mesmo tempo, elabóranse sofisticadas formas para compaxinar a vida social, laboral ou familiar da parella, co seu propósito de permanecer na relación 24/7. Este tipo de relación recibe tamén o nome de TPE ou *Total Power Exchange*, unha denominación desenvolvida polo coñecido activista Steven S. Davis nos debates do que foi o maior enclave intelectual para o desenvolvemento do BDSM mundial, o alt.sex.bondage. O TPE diferénciase de todas as demais relacións BDSM por rexeitar os freos e as limitacións que estas se autoimpoñen, pero mantén estritamente o único elemento que dota de común marco a toda a comunidade BDSM: o consenso. O mesmo Davis escribía:

Cousas como a palabra de seguridade, o contrato de relación, a negociación de límites e calquera outra que recoñeza, acepte ou formalice límites á capacidade de decisión do dominante, sonlle alleos ao TPE

Steve S. David, 1998

No ano 2006, o director Roland Reber estreou unha película sobre o tema titulada 24/7 - The Passion of Life.

Servizos profesionais

No BDSM, pola súa forte implicación co sexo, atópanse tamén unha serie de ofertas de *servizos contra pago*, polas que unha muller (xeralmente) ofrece determinado tipo de servizos relacionados coas prácticas do BDSM, no rol de *Lady*, *Dómina* ou *Dominatrix* (nun 95% dos casos) ou no de *submisa* (moi infrecuentemente). Moito menos frecuente é a oferta de servizos de homes tipo "dominante" ou "submiso", e case sempre relacionados coa homosexualidade masculina. En todos os casos anteriores danse as premisas da prostitución especializada: acordo previo sobre o prezo e delimitación dos servizos que se ofrecen. Non sempre se inclúe o sexo penetrativo neles, ata isto é pouco frecuente no tipo máis coñecido (o das *dominatrix*), no que -caso de solicitalo o cliente- ás veces encoméndase devandito servizo, sustitutoriamente, a outra profesional que actúa como *doncela* ou *submisa* da primeira. As actividades adóitanse desenvolver nos chamados *estudos*, con maior ou menor acondicionamento estético-fetichista. Os non-profesionais prefiren para eses lugares a denominación de alxube ou *sala de xogo*.

A sensibilidade da comunidade BDSM á chamada *dominación profesional*, é complexa. Oscila entre a comprensión, a aceptación forzada, o rexeitamento e a adoración. Boa proba diso é o que ocorre cos dous locais de ambiente BDSM que existen en Barcelona: mentres que nun deles as profesionais da dominación teñen prohibida a entrada e mantense a norma de expulsar a calquera persoa que no local ofrezca, contrate ou use servizos profesionais -polo menos así consta nas súas normas-, o outro local é en realidade a extensión dun coñecido *estudo* profesional e as *profesionais da dominación* son absolutamente benvidas.

O mundo da *dominación profesional* ou da prostitución especializada, adoita recibir un amplo tratamento nos medios de difusión masivos (prensa escrita e TV), ao falar de BDSM. Este tratamento é moi superior en grao ao que representan ditas actividades no global da comunidade. Isto débese, probablemente, á maior dificultade de contactar, entrevistar e gravar a membros non-profesionais, en contraste coa facilidade de acceso aos profesionais e á dispoñibilidade destes a escenificar calquera actividade solicitada polos medios, a cambio da esperada promoción que a difusión do programa puidese significar. O descrito é unha situación válida para case todos os países europeos, incluída especialmente España. TVE emitiu baixo o nome *Sexo secreto* un documental sobre esa mesma *dominación profesional*, centrada esta vez en Barcelona. Véxase tamén a epígrafe sobre **televisión** neste mesmo artigo.

En 1997 aparece na localidade de Cerna, a 150 quilómetros de Praga, Checoslovaquia, o "Other World Kingdom", un centro da denominada *dominación feminina* por pago, un lugar constituído ao redor dunhas antigas mansións ducales, nas que "reina" a muller dominante (profesional) baixo a atenta mirada da *Raíña Patricia I*, e na que todos os homes son "escravos" que pagan puntualmente os seus "impostos" á feminina e monárquica sociedade.

Películas e documentais que mostran escenificacións do mundo da prostitución especializada no BDSM, ademais do xa citado, son, entre outros: *Maîtresse*, *Domina - Die Last der Lust*, *Tokyo Decadence*, *Exit to Eden*, *Ach, Hilde*, *Gib's uns a bissle*, *Besuch bei einer Domina*, *Nightlife in Tokyo*, *Wildly Available*, *Fetishes*. (Ver BDSM no cinema)

Prácticas no BDSM

Dada a diversidade que caracteriza ao BDSM, é difícil facer unha descrición (nin tan sequera unha enumeración) das prácticas que máis frecuentemente se dan nese tipo de relacións. Hai que recordar que, por exemplo, é moi posible que activistas do bondage xamais practiquen ningunha das opcións habituais na subcultura S/M. Quizais sexa a Dominación - submisión (D/s) a *familia* BDSM que maior número de prácticas reúna, xa que en principio asume indiscriminadamente todas as dos outros grupos, se á parella D/s parécenlles adecuadas para canalizar a súa relación.

De todos os xeitos algunhas das prácticas máis comúns poden ser, sen esquecer as limitacións antes mencionadas:

- Bondage (atamentos, ritualizados ou non)
- Cera (derramada sobre o corpo)
- Pinzas (colocadas habitualmente en lugares estratéxicos: mamilas, zona inguinal etc.)
- Submisión ritual
- Humillación ritual
- Flaxelación erótica
- Sexualidade dirixida
- Uso de determinados sinais (colar de submisión)
- Código de vestiario (por exemplo a renuncia ao uso de pezas de lencería interior, de pantalóns nas mulleres de rol submisivo etc.)
- Prácticas de sexo extremo (fisting, choiva dourada etc.)

Con todo, moitas das prácticas e usos si revisten unha común importancia, como o Colar, as Cerimonias de Iniciación, os aneis, as marcas e tatuaxes, a roupa e os sinais de código etc. .

Rituais e símbolos

Como toda cultura con complexas e ritualizadas formas de expresión, o BDSM mostra unha serie de símbolos aos que os seus integrantes dan un valor máis ou menos esencial. Entre eles, destacan algúns de particular incidencia nos círculos D/s, como o Anel de O, ou o colar de submisión, e outros cun valor máis xenérico para o conxunto do BDSM, como o tríscele ou a bandeira do Movemento do Coiro, a denominada *Leather-Pride*

O primeiro está baseado no tríscelel de orixe céltica, usado polos druídas e que utilizaron profusamente no pasado século movementos e organizacións de ideoloxía fascista, e **non no trisquelion**, de orixe grega. Con todo, Quagmyr (o seu deseñador) afástao do tríscele céltico e das outras manifestacións simbólicas similares, como os pertencentes ao nacionalismo bretón, ao budismo ou ao taoísmo. O simbolismo que encerra para o seu creador (e que xorde da lectura da novela Historia de O) está suavemente encadeado co do Ying e o yang. Os tres bordos curvos, representarían as subculturas B/D, D/s e S/M que deron lugar ao termo xenérico BDSM. O metal representa os grillóns que simbolizan servizo e posesión, os tres círculos negros escenifican o control

A bandeira do *Orgullo do Coiro*

sobre o lado escuro da sexualidade BDSM, mentres que a esquemática figuración dos brazos en aspa representa ao spanking erótico. O círculo externo é significativo da unidade ao redor da protectora comunidade. *Quagmyr*, 2002 *A Leather-Pride* (orgullo do coiro), foi deseñada polo activista americano Tony DeBlase en maio de 1988, para a celebración ese ano do *International Mr. Leather* en Chicago. Conta con moitos adeptos entre os grupos homo S/M, aínda que se estendeu como símbolo de identidade para toda a cultura BDSM. O seu deseño orixinal atópase no primeiro dos museos da comunidade, o Leather Archives e Museum desa mesma cidade. O museo mantén unha sala co nome do seu deseñador, un dos activistas americanos que máis intensamente promoveu o intercambio de coñecementos e experiencias no seo da comunidade.^[25]

Colar

O colar no BDSM, de coiro ou metal, simboliza a entrega. Poden ser tremendamente sofisticados, estilizados ou bastos e de *castigo*, destinados ao seu uso en sesións íntimas ou para levar en público. Adoitan levar un ou máis ganchos para completalos cun tirante-guía, que o dominante manexa ou usa para inmovilizar, e poden estar adornados con abelorios, campanillas, cascabeis, pugas ou ata aplicacións de ouro e prata. O seu uso simbólico dáse fundamentalmente nas relacións D/s (dominación-submisión, é dicir, as que incorporan elementos de cesión de poder ou EPE).

A importancia do colar para a comunidade BDSM, e esencialmente para os practicantes de D/s, pódese medir nas declaracións dunha muller submisa, asinante como *cinnamon*, que escribe o seguinte:

O colar non é un elemento de xogo, non é un accesorio que sinala o status. É un acordo serio, se así o queres, entre dúas partes envolvidas en amor e devoción a unha para a outra: a/o sumis@ debe tomarse o seu tempo, porque ao colocarse un colar, entrega o seu corazón, o seu corpo, a súa mente, a súa alma, entrégase enteiramente a outra persoa. Ao ofrecer un colar, un Master comprométese a coidar, protexer e aceptar a submisión entregada en todas as súas formas, apreciando o agasallo que recibe, sen abusar nunca del. Un colar envolve corazón e alma de ambos, Master e sumis@.

cinnamon, *O Colar*, 1996

Colar de submisión

Con todo, na última década e paralelamente ao uso de colares deste tipo como elemento de moda entre os mozos, advírtese un uso menos ritualizado pero non por iso menos simbólico. Deseñadores como Joop, Gucci ou Vivienne Westwood úsano xa fai tempo nas súas creacións. Sinéad O'Connor, Jennifer Aniston, Madonna e Britney Spears pórtanos con toda naturalidade. Por iso, quizais, moitas persoas dentro da comunidade BDSM portan un colar D/s en festas, eventos etc., non xa como mostra dunha relación de submisión existente, senón como proba do seu status de sumis@. Igual ocorre coas persoas sadomasoquista, que nin busca nin desexa unha relación BDSM, ata coa muller dominante, que pode portalo como símbolo de identidade xenérico. Na D/s, segue sendo un elemento de simbólica transcendencia, e a súa entrega e aceptación adoita ir unida a cerimoniais e rituais específicos.^[26]

Cerimonias de iniciación

As cerimonias de iniciación adoitan darse, case en exclusiva, entre a subcultura D/s e son practicamente descoñecidas no resto do BDSM. Á marxe de escenificacións de *xogo*, adoitan ser máis propias daquela parte do D/s que se identifica cos conceptos do TPE ou Total Power Exchange (Intercambio Total de Poder), máis coñecidas como relacións 24/7.

Na D/s, a cerimonia iniciática cumpre un dobre obxectivo e fórmase ao redor dunha dobre orixe: aquelas persoas que nunca anteriormente sostiveran unha relación D/s (Rito Iniciático) e aquelas que, tendo experiencias anteriores, entran nunha nova relación (Rito Inicial). En canto ao dobre obxectivo, trátase por parte dos seus practicantes de enlazar co sentimento do TPE ao mesmo tempo que de dotar dun sentido transcendente, suprasexual e filosófico á relación. Moitos dos rituais baséanse nas triangulacións típicas das sociedades secretas medievais e da masonería, e nalgún caso incorpóranse elementos da fantasía literaria contemporánea (Mundos de Gor, Historia de O etc.).

Aneis

A orixe e o significado do anel como símbolo dunha relación, parece ser que provén dos grillóns que utilizaban os bárbaros para levar á noiva á vivenda de quen a capturou, o que dotaría ao actual anel de submisión dun intenso simbolismo. A III dinastía do Imperio Antigo exipcio foi a primeira en utilizar un anel para o dedo, hai uns 4.800 anos. Para os exipcios, o círculo significaba eternidade. Algúns aros romanos ostentaban unha chave en miniatura soldada a eles. Esta chave, de acordo coa lei romana, simbolizaba un contrato matrimonial: a esposa tiña dereito á metade da fortuna do seu marido, e podía apropiarse dun saco de gran, unha peza de tea ou calquera outro ben que houbera no almacén da súa casa. En gran parte dos ritos matrimoniais anteriores ao cristianismo, o anel simbolizaba a submisión da esposa, e así o incorporou, nun principio, o acervo cristián-occidental. ^[27]

O Anel de O, símbolo de relacións D/s.

Desde a estrea da película *Historia de O*, en 1974, o anel que aparece no filme vén sendo incorporado aos símbolos habituais do BDSM, mencionado como Anel de O, e moi especialmente en relacións D/s, onde o *Master* imponllo á *submisa* ou *escrava* nunha cerimonia que adoita revestir especial relevancia. Aínda que non existen probas fidedignas do seu uso na chamada *época pioneira* ou da *Old Guard*, nin tampouco nas fases da que poderíamos chamar protohistoria BDSM, todo fai pensar que existiron ese tipo de símbolos. Curiosamente, este non é o anel descrito na novela de Pauline Réage, que foi a orixe da película, senón o que por decisión estética do director da mesma, forma parte desde ese momento da iconografía BDSM. O que a autora describira na súa novela, é en realidade un anel plano, sen argola e co símbolo do tríscele, as tres ás célticas^[28]

Marcas e tatuaxes

No BDSM, xunto co uso de símbolos externos como colares, aneis etc., dáse con certa frecuencia a utilización de adornos de modificación corporal suave, como tatuaxes, marcas, piercings etc. A tatuaxe adoita ser moi frecuente nas mulleres que adoptan o rol submiso, ben en forma de símbolos étnicos inconcretos, ben con figuracións do seu status como submisa: cadeas, esposas, o nome do seu dominante

etc. Igualmente frecuentes son neste caso os piercings, especialmente os realizados sobre as mamilas. Menos frecuentes son aqueles que levan en embigo ou na zona xenital. Entre os homes submisos tamén se dan ditas manifestacións, aínda que en algo menor número.

No caso de sinais que non derivan das habituais tatuaxes, atopámonos cunha práctica infrecuente pero curiosamente moi desexada (especialmente en contornos D/s), a xulgar polas manifestacións dos seus practicantes: as marcas. Estas poden ser a lume ou con outros sistemas (escarificación) e adoitan realizarse en estudos profesionais de tatuaxe, con amplas garantías sanitarias. O habitual adoita ser o símbolo do nome da persoa dominante, sexa este unha abreviatura, un ideograma ou calquera outro elemento simbólico. A cerimonia do marcado pode revestir unha singular importancia e acompañarse dunha festa entre os membros da comunidade relacionados coa parella.

Roupa e sinais de código

Por *roupa de código* adoita entenderse na escena BDSM aquela coa que á maior parte dos seus activistas gústalles identificarse. En determinadas festas e reunións pode pedirse aos asistentes que veñan vestidos dese xeito (*código estrito*), aconsellarse o vestiario de código ou indicarse que a asistencia non obriga ao código (*código libre*).

O tipo de roupa adoita estar baseado, para elas, no látex, o coiro e o vinilo, como elementos básicos, e adoita incluír a miúdo elementos de connotacións abertamente fetichistas: corpiño, medias de rede e ligueiros, botas ou zapatos de tacón alto, bustiers etc. Adornos como colares e medallons, non son infrecuentes. Para eles, adoita diferenciarse moito se se trata da escena heterosexual ou da escena homo-S/M. No primeiro caso, pantalóns e camisas negras ou escuras, podendo ser de seda ou coiro, aínda que non é o habitual. No segundo caso, os materiais son practicamente os mesmos que os delas: coiro, látex e vinilo. A escena heterosexual é moito máis permisiva e aberta, en canto aos códigos de vestiario, mentres que nos ambientes homo-S/M adóitase dar unha maior importancia ao mesmo.

Existen unha serie de sinais relacionados coa vestimenta, xeralmente baseadas na situación específica do BDSM na escena angloamericana, e fundamentalmente na necesidade de saber rapidamente se a outra persoa comparte afección ou non. Esta situación débese en gran medida á imposibilidade de interactuar con normalidade en público, como sucede na Europa continental, e máis exactamente en España, Alemaña, Francia etc. Na escena angloamericana sucede frecuentemente que nos locais afamados do mundo BDSM, reúnense nunha fin de semana varios centos de persoas, na súa maior parte absolutamente descoñecidas entre si. As posibilidades de interacción son moi limitadas: calquera situación de sexo explícito, especialmente de tipo S/M, e especialmente se no local consómese alcol, é un risco de tipo penal. Queda xa que logo a escenificación, as roupaxes atrevidas e os códigos de cor no vestiario.^[29]

O proceso de converxencia social

Existe un dobre proceso de converxencia social, no seo do BDSM. Por unha banda, aquel que realiza todo o que se achega á comunidade BDSM, desde a inexperiencia e o desexo latente, desexando acabar cunha e saciar o outro. E doutra parte, o que realiza a propia comunidade, no seu conxunto, ao recoñecemento social pleno por parte da sociedade.

Achegamento individual ao BDSM

Toda persoa que se achega ao BDSM adoita percorrer unha serie de estadios ou niveis de aproximación social e de autoreconocemento, que a miúdo son comúns e independentes do sexo, inclinación de rol ou educación. Na literatura especializada fálase neste sentido dos *estadios de iniciación*.

Evolución social do BDSM

O colectivo BDSM percorreu na última década un complexo camiño desde a ilegalidade reberetada de leis francamente punitivas, ata o status actual de *-un pouco tolos pero non perigosos-*. Pode parecer que ese estado non se corresponde co esforzo realizado por toda a comunidade, pero é un enorme salto cuantitativo e cualitativo. A inclusión da temática BDSM -e non de forma pexorativa- na mercadotecnia, a publicidade, a cultura social, ata na arte e a política, fai que ese proceso de converxencia social vaia superando decenios de incompreensión en espazos de tempo que se miden actualmente en meses. Como todo grupo cultural con identidade propia, a comunidade BDSM desenvolveu nas diferentes cidades dos cinco continentes sistemas de comunicación directa, en forma de clubs, festas privadas ou públicas, pubs, asociacións e federacións etc.

Locais e Clubs

Nos clubs BDSM atópanse elementos auxiliares como esta *Cruz de San Andrés*.

O núcleo orixinal dos locais BDSM estivo formado por establecementos que emerxeron desde os anos 50 (*movemento do coiro*), de ámbito exclusivamente homosexual e masculino. A necesidade de devanditos locais baséase en que posúen instalacións e accesorios que son difíciles de atopar no ámbito privado (cruces de Santo André, poldros etc.) e que ao mesmo tempo favorecen a socialización durante o *xogo*, desexada por moitos dos practicantes do BDSM. Isto impulsou tamén a creación de locais para a comunidade hetero en practicamente todas as grandes cidades americanas e europeas, a maioría de tipo mixto(é dicir, compartindo o escenario con outras culturas do sexo non-convencional, como o movemento swinger). Non sucede do mesmo xeito coa comunidade homosexual, que mantén gran número de locais destinados de forma exclusiva e excluínste ao S/M e á D/s.

[30]

Actualmente, as grandes asociacións americanas adoitan ter as súas festas temáticas e as súas reunións sectoriais en locais *amigos*, pero son infrecuentes na escena hetero os locais exclusivos. Ás veces, isto

conduce a erros cómicos, como o do diario español que definiu á máis antiga asociación pansexual do BDSM, a americana *The Eulenspiegel Society* como unha disco de ambiente BDSM. Esta asociación, con máis de 5000 afiliados, non mantén nin auspacia ningún pub (e menos unha discoteca).^[31]

Os locais estritamente BDSM en Europa e Estados Unidos adoitan tender a impor un rigoroso *código de vestuario* e comportamento *escénico* para os seus visitantes, mentres que nos locais mixtos (salvo festas ocasionais) mantense unha postura máis tolerante respecto diso. No Xapón as actuacións BDSM públicas, especialmente as de tipo bondage e S/M, son socialmente aceptables, non parece existir informacións fiables acerca da situación de locais BDSM noutros continentes. En Bos Aires, Arxentina, unha sala de chat "Mazmorra", deu lugar a unha rede social, denominada Mazmo.

En España a evolución é moi similar: xunto a locais míticos e esencialmente S/M da escena homo, como *Bears*, *Eagles*, *Inferno* e outros, atópanse dúcias de establecementos da contorna swinger que manteñen unha *sala de xogos* ou alxube decorada e habilitada. Algúns realizan eventos fetichistas de forma periódica, nos que adoita ser habitual unha singular mestura de identidades e estilos. Actualmente só existen tres locais con esencia de BDSM-pansexual e de apertura pública continuada en España: dous en Barcelona e outro en Madrid.

O 21 de xullo celébrase o Día Mundial do BDSM.

Organizacións

As organizacións BDSM, tanto heteros, homos como pansexuais, desenvolveron e desenvolven un amplo espectro de actividades: informativas, formativas, defensa legal, promoción de eventos, talleres, investigación etc. Son especialmente activas e reputadas en Estados Unidos, Inglaterra, Alemaña, Suíza, Austria, e Escandinavia. Neses países, as súas estruturas son profundamente democráticas -a pesar da xerarquización de roles nas súas prácticas privadas- e cunha sobreentendida tolerancia interna e externa, derivada do concepto unificador do consenso. Non ocorre o mesmo na área hispanoparlante, onde non adoitan existir organizacións inscritas e rexistradas como tales, unha situación que se estende tamén ás zonas latinas e mediterráneas, salvo excepcións (como no caso particular de México, onde esta práctica veuse desenvolvendo nos últimos anos coas mesmas características que nos países anglo-saxons, e onde, ademais, a súa mestizaxe e idiosincracias particulares fixeron que o seu estilo sexa moi particular e variado).

Empirismo: informes e enquisas

O BDSM, como cultura de sexualidade alternativa, aflora en amplas capas da sociedade, algo que se pode constatar nos diferentes estudos sociolóxicos que se realizaron sobre o tema, desde que en 1977 se publica o primeiro realizado con técnicas empíricas modernas. Nese mesmo ano, un informe realizado sobre universitarios americanos chegou ao resultado de que un 15% dos interrogados recoñecían fantasías de tipo BDSM, porcentaxe que chegaba ao 21% nas estudantes bisexuais e lésbicas. Elliott, Leland / Brantley, Cynthia, *Sex on Campus*, 1997, Random House, Nova York

En xeral, e dependendo da enquisa específica, os datos ofrecen unha porcentaxe de entre o 8 e o 25% do total da poboación euro-americana cun interese claro nas prácticas BDSM. Janus, Samuel S. / Janus, Cynthia L., 1993 *The Janus Report on Sexual Behavior*, Wiley, Nova York, Durex Global Sex Survey, Enquisa 2005 Nese sentido, un estudo do *Institut für rationale Psychologie* realizado en 1999 chegou á conclusión que entre un 65 e un 70% das mulleres enquisadas desexaban ocasionalmente experimentar a submisión sexual ante as súas parellas, mentres que máis dun 40% aceptaban relacións claramente BDSM (Frankfurter Rundschau do 5 de novembro de 2002). Unha enquisa supranacional desenvolvida en máis de 40 países, cifrou nun 20% da poboación os que realizaran prácticas de BDSM, desde suaves a severas.

En España, as enquisas realizadas sobre o tema non ofrecen uns cocientes fiables, dado o escaso universo sobre o que se realizaron. Aínda así, os datos dunha delas, realizada en 1999, parecen referendar os obtidos noutras enquisas europeas: un 23 % dos homes e un 19 % das mulleres enquisadas admitía realizar algún tipo de práctica BDSM, mentres que un 33 e un 45 %, respectivamente, tiñan fantasías BDSM. Entre quen o practicaban, un 65 % afirmaban relacións de tipo dominación - submisión (D/s), mentres que un 17 % recoñecíanse como practicantes do sadomasoquismo. En canto aos roles, un 32% dos homes e un 11% das mulleres que practicaban BDSM e escolleron un rol na enquisa, considerábanse prefentemente dominantes, mentres que respectivamente un 33 % e un 72 % recoñecían tendencias fundamentalmente submisas. Un 23 % e un 9 %, respectivamente, afirmaban sentirse switch.

Moito máis fiables son os estudos sociolóxicos realizados entre a propia comunidade BDSM por institucións e colectivos americanos e europeos. A destacar:

- Spengler, Andreas: Sadomasochisten und ihre Subkulturen, 1977
- Breslow, Evans e Langley, 1985
- Breslow, Evans e Langley, 1986
- Moser e Levitt, 1987
- Wetzstein, 1993
- Levitt, Moser e Jamison, 1994
- Gloria Brame, 1999
- Datenschlag, 2000, 2001

BDSM e psiquiatría

A psiquiatría achegouse ás prácticas BDSM principalmente a través do masoquismo e o sadismo. Nos Estados Unidos, no pasado, ditas fantasías e prácticas eran consideradas patolóxicas. Con todo hoxe día xa non son considerados como tal en si mesmos. Segundo os revisados criterios do DSM-IV a condición patolóxica é determinada polos *significativos prexuízos nas esferas social, laboral así como nas outras áreas principais de actividade* que deben presentar as *fantasías, pulsións sexuais ou actividades* para ser considerdas patolóxicas.

Lexislación

Artigo principal: BDSM e lexislación.

A relación do BDSM coa Lei é complexa, dada a especial natureza destas relacións. Non convén esquecer que as leis que regulan a interacción sexual, son moi diferentes segundo país: En Arcansas, unha práctica oral -ata no seo dun matrimonio legalmente constituído- pode ser delito. En cambio, a lexislación holandesa permite as relacións entre adultos e menores de 16 anos, se estas non son forzadas. Pero, ademais, o que lle presta unha especial configuración ao BDSM, é a súa premisa de consenso, a voluntariedade que impregna todas as súas actividades. E esa é, a miúdo, a pedra de toque nos casos de conflito legal.

BDSM e cultura

Teatro

Aínda que sería posible establecer certos elementos relacionados co BDSM no teatro clásico, non é ata a aparición do contemporáneo cando se pode comezar a falar con propiedade dunha proxección da temática na arte escénica. Neste sentido, cabe destacar dúas obras, unha austríaca e outra alemá, nas que o BDSM non só vese incorporado, senón que traza a liña argumental das pezas.

Worauf sich Körper kaprizieren, Austria. Peter Kern dirixe e escribe o libreto para esta comedia que se apoia no filme de Jean Genets, *Un chant d'amour*, cine de autor de 1950, adaptándoo á Viena de hoxe. Un matrimonio no que unha vella gloria do cine (Miriam Goldschmidt) somete baixo o seu sadismo de portería ao esposo (Heinrich Herki) e ao camareiro (Günter Bubbnik), ata que entran na densa tea de araña da súa gris existencia dous novos personaxes.^[32]

Ach, Hilde (Ai, Hilda), Alemaña. Unha obra de teatro de Anna Schwemmer, estreada en Berlín. A moza Hilde queda embarazada e tras o abandono do seu noivo, decide facerse Dómina profesional. Toda a obra contén unha visión lúdica e cuidadosamente frívola -con todo propósito por parte da súa autora- da subcultura da prostitución que imita escenarios BDSM, tamén chamada *dominación profesional*.^[33]

Cine

Artigo principal: BDSM no Cine.

Co cine, o ser humano alcanza a plenitude da súa condición de mirón. O cine, case non fai falta mencionalo, forma parte indivisible da condición humana de inicio de século e de milenio.

Revista Cinefagia, novembro 2003

Á marxe das películas que forman parte dos circuítos da pornografía comercial, o cine tratou desde os seus inicios en profundidade as relacións BDSM; desde 1909 ata a década actual, un período este último con abundante mostras: *Sade, Quills, A profesora de piano, Beyond Vanilla, Ichi- the Killer, Secretary, Wir leben ... SM!, Bettie Page: Dark Angel, Ma Mére, Ecstasy in Berlin 1926, The Magdalene Sisters, Gib's uns a bissle, 24/7: The Passion of Life, Surrender, Bathory, Besuch bei einer Dominam, Futei non kisetsu- I Am an S/M Writer, Shibari, Hostel, Jackass: The Movie, The Isle, Hwal, Sin City, Headspace e Un ano sen amor*, entre outras.

Naturalmente, existen miles de películas con "acentos" ou "toques" de sadomoasoquismo ou de bdsm xenérico, sen que poidan ser consideradas, en sentido estrito, películas con escenarios bdsm: *Último tango en París, Emanuelle, Instinto básico, Eyes Wide Shut, A Clockwork Orange* ou *Personal Services*, por non citar outras moitas, son películas con pinceladas dese tipo, pero dificilmente poden entenderse como parte dunha filmografía do BDSM. Igual ocorre con toda a obra de Luis Buñuel, todas as conversións cinematográficas dalgúns clásicos españois, como Ramón Gómez de la Serna, Emilia Pardo Bazán, Ramón María del Valle-Inclán, todas as películas de Federico Fellini, Fassbinder, Stanley Kubrik, Carlos Saura ou Ingmar Bergman. Autores e directores cunha marcada tendencia a usar as súas obras como reflexo dunha postura persoal aberta, cando non claramente propicia, a esa temática, pero que non

poden considerarse como "*películas BDSM*". Por iso, unha película como *O graduado*, por máis que a escena dos pés femininos observados con adoración desde o couzón da porta sexa susceptible de ser considerada como fetichista, non debería citarse como referencia filmográfica desa subcultura, ao contrario que as anteriormente citadas como exemplo da proxección cinematográfica do xénero na década do 2000.^[34] No *artigo principal*, *BDSM no Cine*, atópase amplamente referenciada dita filmografía, cunha listaxe detallada das 100 películas máis notables do xénero.

Literatura

Do mesmo xeito que ocorre respecto da historia do BDSM, convén recordar que ao definir a literatura sobre o BDSM non se pode simplificar e recorrer a unha listaxe das obras escritas sobre todas e cada unha das partes que o integran, sadomasoquismo, flagelación, D/s etc. En primeiro lugar esa listaxe sería materia dos artigos sobre cada un deses conceptos, e en segundo lugar faltaría o elemento integrador que dá sentido ao BDSM, o concepto do consenso e a tolerancia activa para cos practicantes doutras variantes. Polo tanto, e pola propia definición de BDSM, non poden buscarse exemplos literarios moito máis atrás da segunda guerra mundial.

Unha peza fundamental é sen dúbida *Historia de O*, xunto a *Retorno a Roissy* (Pauline Réage), 1954, ademais de *9 semanas e media*, de **Elizabeth McNeill** (1978), *Dezemberkind* de **Leander Sukov** (2003, 2004), algunhas obras da escritora **Anne Rice** (*Exit to Eden*, *The Claiming of Sleeping Beauty* (1983), *Beauty's Punishment* (1984) e *Beauty's Release* (1985)), **Jeanne de Berg** (*L'Image*, 1956, dedicado a Pauline Réage), a novela *Topping from Below* de **Laura Reese** (1999). Máis recentemente, as novelas de **Marthe Blau**, *Submisión* e *Entre As súas Mans* (2005). Algunhas obras da saga *GOR*, de John Norman. E, naturalmente, todas as obras de Pat Califia, Gloria Brame, do colectivo **Samois** e moitas do escritor Georges Bataille (*Histoire de l'oeil*-*Historia do ollo*-, *Madame Edwarda*, 1937), así como de **Bob Flanagan**: *Slave Sonnets* (1986), *Fuck Journal* (1987), *A Taste of Honey* (1990). Unha importante parte do poemario de Pablo Neruda reflicte sentimentos e sensacións derivadas das relacións de EPE ou intercambio erótico de poder.

Un novo subxénero: o BDSM romántico

O aumento exponencial da comunidade BDSM nos últimos 10 anos orixinou a aparición dun subxénero literario que previamente non existía como tal: o *BDSM romántico*. Sempre houbo relatos de bondage, sadomasoquistas etc., polo menos de forma constatable desde o século XIV, e anteriormente en formas literarias pouco investigadas respecto diso (ver o *Cantar de Mio Cid*, a escena dos condes e as fillas de Rodrigo, ou algúns poemas da lírica provenzal), pero este é un xénero xurdido no século XXI. Podríamos definilo como unha especie de novela rosa con sexo duro e explícito, e con personaxes, escenarios e linguaxe BDSM. Actualmente moitos autores dedícanse a escribir prolíficamente ata media ducia de novelas por autor e ano, nalgún caso partindo de experiencia propias como practicantes do BDSM e noutros desembarcando desde xéneros literarios alleos, e sendo máis frecuente autoras que autores.^[35]

Un exemplo é **Meet Claire Thompson**, autora de *Slave Girl*, *Bird in a Cage*, *Julie's Submission*, *Closely Held Secrets*, *Club De Sade*, *Turning Tricks*, *Eros*, *Slave Gamble*, *Slave Castle*, *Face of Submission*, *Jewel Thief*, *Confessions of a Submissive*, *Slaves to love*, *Tracy in chains*, *The Toy*, *The Stalker*. Un espazo que tamén navegan numerosos outros autores angloamericanos, como **JW McKenna** (*Office Slave I e II*, *Kept Woman*, *Naughty Girl*, *The Politician's Wife*, *Lord of Avalon*, *Sold*, *Controlled*, *The Hunted*, *Trackers*, *Slave Planet*, *Darkest Hour* etc.), **Bonnie Hamre**, **Alice Gaines**, **Cheyenne McCray** e outros, creando a miúdo series con personaxes de ficción BDSM que se repiten a través das súas novelas.

Arte

Do mesmo xeito que no caso da literatura, unha mostra da arte BDSM non debería incluír obras da protohistoria cultural do sadomasoquismo, a flaxelación, o fetichismo etc, e só comezar cando se perciben os aspectos integradores do BDSM. Nese sentido, son pouco relevantes para o presente concepto as figuras das Venus de Kostienki, Rusia (3000 a.C.) ou os gravados na tumba e o sarcófago da aristócrata exipcia Bastret (1376 a.C.).

Polo innegable potencial de fetichismo visual do BDSM, é lóxico que a maior parte dos artistas que dedicaron parte ou a totalidade da súa obra a esta temática o fixesen nos seguintes campos:

- a fotografía: **Eric Kroll** e **Irving Klaw** (coa primeira modelo de bondage, Bettie Page) e o mundialmente famoso fotógrafo xaponés **Nobuyoshi Araki**, cuxas obras expor nalgúns dos principais museos de arte moderna, galerías e coleccións privadas, como a da baronesa Marion Lambert, a maior do mundo en arte fotográfica contemporánea.
- o debuxo de [[n>]]: Guido Crepax cos [[n>]] *Histoire d'O* (1975), *Justine* (1979) e *Venere in pelliccia* (1984), inspirados na obra de Pauline Réage, Sade e Leopold von Sacher-Masoch, respectivamente. **John Willie** e o seu *Adventures of Sweet Gwendoline*, que foi en 1984 a base para o filme *Gwendolyn*.
- o grafismo: Eric Stanton e os seus impresionantes traballos sobre a dominación feminina e o bondage, **Hajime Sorayama**, **Robert Bishop** e **Dolcett**.

Televisión

A irrupción do BDSM nas canles de televisión produciuse nos últimos dez anos. Gran número de canles comezaron a realizar programas monográficos sobre o BDSM ou o sadomasoquismo (con moita máis frecuencia centrándose nese último aspecto) ou incorporándoo a prográmalos tipo *docudrama* de cada canle xeneralista. Este foi o caso de Alemaña, Francia etc. En España, tanto TVE, como Antena 3 e Telecinco realizaron, con mellor ou peor fortuna, programas deste tipo. Moitas canles reproduciron documentais de longa duración (*Besuch bei einer Domina*, Alemaña, ARD) e case todos incluíron na súa programación películas de temática BDSM (*Historia de O*, que tan só fai unha década fosen impensables en España].

Recentemente, o afamado programa *Documentos TV*, de TVE, emitiu un documental de 55 minutos de duración sobre a temática. Na web do programa inclúese un texto no que se cita, entre outros, o seguinte:

Móstranse auténticas sesións de BDSM nas que participan os protagonistas do documental. Imaxes crúas e sorprendentes que tratan de xeito respectuoso estas relacións dunha minoría que reivindica a súa sexualidade.

A pesar diso, o documental ofrece exclusivamente unha visión parcial da chamada *dominación profesional* en Barcelona. Máis exactamente, do *sadomasoquismo profesional* -é dicir, contra pago- en devandito ámbito local, incidindo na xa habitual confusión entre BDSM -o concepto xenérico, o todo englobador- e o sadomasoquismo -tan só unha dos seus partes e non a máis practicada. Véxase tamén a epígrafe sobre **Servizos Profesionais** neste mesmo artigo. Con todo, segundo os máis recentes estudos sociolóxicos realizados en Alemaña, só un 18 % da comunidade BDSM recorreu a servizos de pago por profesionais nos seis meses anteriores á enquisa.^[36]

Deste panoráma distínguese favorablemente a cadea canadense Showcase, que emite cada semana unha serie tipo docudrama, *Kink*, enteiramente dedicada ao BDSM e cun total de 63 capítulos. Na súa cuarta tempada, foi valorada pola crítica como a de maior calidade erótica na televisión actual. Stephen Cole, maio 2005

Para rematar, algunhas coñecidas series de televisión como O Comisario e CSI gravaron capítulos dedicados monograficamente ás relacións sadomasoquistas ou (con menor frecuencia) xenericamente BDSM.

Diccionario temático

Artigo principal: Termos BDSM.

Como toda cultura estruturada, o BDSM ten unha linguaxe propia, un argot, entrelazado de palabras que se usan de forma case exclusiva en devandita comunidade (24/7), palabras de extracción xeral pero de significativa importancia nela (dominante) e palabras cun sentido completamente diferente no seo do BDSM respecto ao resto da sociedade (vainilla).

Pola contra, moitas das palabras que figuran nunha boa parte dos breviaros sobre o BDSM, impresos ou publicados na Rede, pertencen en realidade a un vocabulario máis estendido, que podería definirse como vocabulario sexolóxico (fisting, choiva dourada, cunnilingus etc.).

Notas

1. *Leatherman's Handbook* , 1972 Larry Townsend
2. *Comming to Power*, Samois collective, 1981
3. *LeatherFolk*, Thompson, 2001
4. *The Development of Sadomasochism as a Cultural Style in the Twentieth-Century United States*, Robert Bienvenu, 1994
5. *Safe Sane Consensual: The Evolution of a Shibboleth*, David Stein, 1999
6. *David Stein*, 2000
7. *O uso indebido dun slogan*, David Stein, 2000
8. *Enzyklopädie des Sadomasochismus*, Datensschlag, 2004
9. *S/M-Szene Intern*, 1992
10. *Leatherman's Handbook* , Larry Townsend, 1972
11. Joseph W. Bean, *Leathersex QA*, 1994, pag. 59-61
12. *BDSM: Teoría e Práctica*, 1996.
13. *Brame, Gloria e outros*, 1993
14. *Dás Handbuch der Bondage*, Matthias TJ, 2001
15. *Wetzstein, Thomas e outros*, 1993
16. Andreas Spengler, *Manifest Sadomasochism of Males: Results of an Emperical Study*, 1977
17. *Chancer, L.*, 2003
18. Etxebarria e Nuñez, Lucía e Sonia. *En brazos da muller fetiche*. 2001
19. *BDSM: Teoría e Práctica*, 1996
20. Olga Viñuales, *Poder e Desexo*, 2005

21. *Pat Califa e Robin Sweeney*, 1996
22. EPEIC, Decembro 2000
23. *Enquisa Z H 2000*, Wunibaldonline.de
24. *Glosario*, Poliamoria.com
25. *A e M*, 2005
26. LustSchmerz, *Fetisch: Halsbänder*, 2004
27. *Charles Panati* 1987, 1989
28. Isacio Sanchidrian (IKARA), *Aneis: unha tradición discutida*, en *Cadernos de Dominación*, 1999, reedición en 2004.
29. *Breviario BDSM: Códigos de sinais*, 1998
30. John Smeisser, 2004
31. *O Mundo*, 18 de agosto de 2002 *T.E.S.*, 2006
32. Der Standar, edición do 03.09.2006
33. BILD-Zeitung, Berlín, 15 marzo 1998
34. Sanchidrián, I (*IKARA*) Filmofilia, 1999
35. BISAM, 2005
36. Enquisa Datenschlag, 2003

Wikimedia Commons ten
máis contidos multimedia
na categoría: ***BDSM***